

§ 45. jedná o zahálčivosti a trestá toho, kdo, nemaje prostředků k obživě, odepře z nechuti k vytrvalé práci, z ničemnosti nebo z pijáctví konati práci, jež mu byla úřadem za plat přikázána.

§ 46. dává soudu možnost odkázati do robotárny ty osoby, které již dvakrát odpýkaly trest za tuláctví, žebrotu nebo zahálčivost. Nejkratší pobyt v robotárně stanoví se na půl roku, nejdelší na 3 roky.

§ 47. trestá toho, kdo vědomě změní neb učiní neznatelnou hranici pozemku zejména tím, že zničí, odstraní mezník nebo jinou značku. Čin však se stíhá jen na soukromou obžalobu.

§ 48. trestá toho, kdo z nedbalosti uvádí v oběh padělané zboží.

§ 49. trestá hazardní hru, avšak oproti nynějšímu právu vymezuje přesněji motivy, jež odůvodňují trestnost hazardní hry a odstraňuje beztrestnost udavače a jeho odměnu třetinou vydobyté pokuty. Napříště trestným má býti ten, kdo se účastní takové hry o peníze, kterou některý z hráčů se vydává v nebezpečí citelné ztráty majetkové nebo citelné újmy na výživě vlastní rodiny, a kdo poskytuje k takové hře příležitost nebo prostředky. Konečně trestá se dle tohoto paragrafu i ten, kdo provozuje zapovězenou hru jako živnost. (Ošnova zde neuvádí, kterou hru považovati

dlužno za zapovězenou, ponechávajíc toto určení správním úřadům.)

§ 50. trestá toho, kdo, ucházející se o zaměstnání nebo jiné zaopatření pro sebe nebo jiného, použije listiny nepravé nebo zneužije pravé.

§ 51. trestá toho, kdo veřejně se nabízí nebo vybízí k smilstvu, že to může vzbudit pohoršení nebo hrubě urazit stud, i toho, kdo k cíli sprostředkování smilného styku uveřejnití dá oznámení.

§ 52. jedná o ohrožení těla. Přestupku dle tohoto paragrafu dopustí se, kdo způsobí nebezpečí poškození těla nebo zdraví jiného, nebo poruší-li zvláštní povinnost k opatrnosti.

§ 53. trestá jak ženu, která, stížená jsouc pohlavní nebo jinou nakažlivou nemocí, přijme místo kojné u dítěte zdravého, tak osobu, která k dítěti stíženému přijící přijme kojnou zdravou nebo ponechá děcko v péči jiných osob, zatajivši jim povahu nemoci děcka.

§ 54. trestá toho, kdo nabízí veřejně buď svou nebo cizí pomoc nebo prostředky k usmrcení plodu.

§ 55. znamená rovněž podstatný rozdíl od práva dosud platného. Trestá zejména hostinské, kteří podávají alkohol osobám opilým a mladším 16 let, soudně a nikoli úřady správními jako se tak děje dosud. Kromě to-

FEUILLETON.

Žhář.

Ze statku u Válek vyhodili právě tuláka. Žehronil, aby mu poskytli pouze skývu suchého chleba, od Božího rána že už se plahočí po cestě a posud neměl ničeho v ústech.

Hospodyně mrzutě jej odbyla — takový zdravý, mladý habán, aby šel raději pracovat, sedlákově nelíbil se opět jeho plachý a bojácný pohled. Mičky ukázal na dveře a když pocestný ještě váhal, zahoukl krátce na Vincka orače. Tento plivl si do ruky, uchopil cizince kolem těla a nežli ten se nadál, válel se již v blátivé kaluži před vraty.

Ze statku ozval se hlasitý smích.

Vyhozený muž zdvihl se pracně se země a nahmatav na čele velkou bouli, zahrozil pěstí proti stavení, při čemž cosi zlobně zahučel. Potom se zvolna odtud odbelhal. Dvě slzy skanuly mu při tom po opálených lících.

Byly to slzy lítosti či pomstychtivosti?

Válek nadával ještě chvíli ve vratech na takovou čeládku, před níž se nikdo majetku neuhlídá. A aby svůj špatný rozmar zapudil, vytáhl z kapsy svoji krátkou hliněnkou a zápalky a zamířil rovnou do hospody.

Zatím upravoval tulák za stodolou svůj zevnějšek. Přejel totiž nasliněnými prsty po svém munduru, pohladil si štětinaté vlasy a vytáhl z kapes střípek skla, jenž mu měl bezvadnost jeho toalety potvrditi. Nato natáhl se a ulehl za stodolou do trávy a oddal se svým dumným myšlenkám.

A uvažoval tak dlouho, že ani nezpozoroval, kterak na západě zlato červánků počíná pohasínati, kterak fialové stíny kladou se již na dědinu, a že by bylo už nejvýše na čase,

pohlédnouti se u soucitných lidí po potřebném noclehu.

Také klevetící žaludek bylo nutno uchlácholit nějakým tím padavčetem a lokem vody z rybníka. Touhu po skývě chleba a teplé polévce bylo nutno odložit na dobu pozdější.

A pobádán touto žaludkovou vzpourou, vzchopil se pracně a vykročil z nevlídné vesnice.

Ale jedvaže měl poslední stodoly za sebou, pojednou se uleknutě zastavil.

Ohlédnal se totiž náhodou za sebe, spatřil směrem od stodoly, za níž byl před chvílí odpočíval, valiti se sloup černého dýmu, z něhož právě jasný plamen vyšlehl. V zápětí nato ozvaly se pomíchané výkřiky a hlahol úzkostlivých hlasů.

„Hoří!“

Tulák zůstal jako přimrazen.

Ve vsi pojednou vše oživilo. Lidé počínali se sbíhati z polí i zahrad, bez kabátů a čepic a zmateně sem a tam pobíhali. Křik se stále více vzdmáhal, ale dále již pocestný nečekal.

Hrozná myšlenka projela mu hlavou, že se pod jejím dojmem mocně zachvěl: Aby jej tak naposledy nevraživí tito lidé obvinili, že sám oheň založil. Spatřili jej potloukati se po vsi i ležeti potom za stodolou, z níž tamhle již vysoko šlehají plameny, a mohli by — ó, Bože! Vždyť by se vše podle zdání shodovalo, a kdyby se i proti nařknutí sebe více bránil, kdož pak by uvěřil tulákovi? Ne, ne, bude nejlépe, když se co nejdříve odtud nepozorovaně vytratí.

A tulák zvedl chvatně svůj ošumělý filec, jenž mu byl leknutím z ruky vypadl, načež dal se do šíleného útěku, jako by mu samotnému nad hlavou hořelo.

ho však trestá i ty hostinské, kteří jinému dávají alkoholní nápoje na úvěr a vydávají jej tím nebezpečí citelné ztráty majetkové nebo újmy na výživě vlastní nebo rodiny.

§ 56. stihá nedovolené léčení anebo prodej tajných nebo zapovězených léčiv. (Oproti nynějšímu právu je důležitou změna v tom, že se nevyjadřuje, aby nedovolené léčení provozováno bylo za úplaty nebo po živnostensku, nýbrž má stačiti, když se vykonává jako povolání, třeba bezplatně.) Konečně trestá tento paragraf i toho, jenž v insertech či jiných tiskopisech přispisuje nabízenému léku vlastnosti, kterých nemá.

§ 57. zakazuje své mocné léčení a trestá toho, kdo na jiném bez jeho svolení (po př. bez svolení jeho zákonného zástupce) vykoná léčebný úkon.

§ 58. stihá pro své mocné věznění toho, kdo, omeziv svobodu jiného způsobem oprávněným, neoznámí to bez odkladu úřadu bezpečnosti.

§ 59. trestá pro svévoli toho, kdo vědomě jinému způsobí majetkovou škodu tím, že odejme, poškodí, zničí nebo si přivlastní cizí věc movitou. — Od zločinu nebo přečinu liší se tato činnost tím, že tu není úmyslem pachatele opatřiti činem sobě nebo jinému majetkový prospěch, na který nemá práva, nebo způsobiti škodu.

§ 60. trestá jako odcizení krádeže věci

„Hej, kampak? Stůj a ani sebou nehni!“ ozval se pojednou před ním silný hlas.

Do tuláka jako by hrom udeřil.

Hle, už je to tady!

Zablýskl se bodák, mihla se čepice s rudým, širokým pasem — bylo zle.

„Ejhle, kterak má panáček na spěch, když tam posadil na střechu červeného kohouta! Inu, to věřím! Se zdejšími sedláky nejsou žádné žerty. Dopadnou-li někdy žháře, nečiní s ním žádné okolky, ale hodí jej bez pardonu do ohně, jež jim pro potěšení rozdělal. Nu tak, jak jsme to provedli, he?“

„Pro živého boha — přísahám —“

„Až potom, až potom! A teď hezky čelem vzad a nazpět k ohni! Však už se potom rozpovídáte!“

Ani chudák nevěděl, kterak se dostali do vesnice. Zuby cvakaly mu hrůzou a nohy se pod ním podlamovaly.

„Kterak vzešel oheň?“ otázal se četník vesničanů, když byli tito oheň již z větší části udusili.

„Myslím, že bylo založeno,“ zlostně promluvil sedlák Válek; „ba jest to téměř jisto. Krátce po poledni byl zde jakýsi pobuda, jehož jsem ze statku vykázal. Vlastně jej tamhle náš Vincek ze vrat vyhodil. Patrně se nám chtěl za to pomstít, neboť při odchodu zafatou pěstí nám vyhrožoval.“

„Kterak víte, že byl oheň založen?“

„Nalezl jsem za stodolou plechovou krabíčku a několik ohořelých sirek. Poslal jsem ji po čeledínovi k starostovi.“

„A poznal byste onoho tuláka?“

„Zajisté!“

„Pohleďte tedy na tohoto muže!“

ceny nepatrné z lehkomyšlnosti nebo z bídy.

§ 61. jako lesní a polní pých trestá přivlastnění si neskáceného dříví a neskližených polních či lesních plodin nepatrné ceny.

§ 62. trestá pro ošálení toho, kdo bez stanovené úplaty podloudně si opatří přístup k představení, výstavě a pod., užije prostředku dopravního, užije výkonu automatu, ubytuje se v hostinci nebo tam požije pokrmu nebo nápoje a kdo vůbec užije výkonu, o němž je známo, že se poskytuje toliko za neodkladnou úplatu. Stejně se trestá, kdo užité již ceně známky opětne použije jako platné.

§ 63. stanoví trest pro toho, kdo z hrubé nedbalosti převede na sebe nebo přijme do zástavy věc, které jiný nabyl zločinem nebo přečinem.

§ 64. trestá pro nadržování trestným činům toho, kdo bez živnostenského oprávnění prodává klíče nebo paklíče a kdo z nedbalosti neznámému nebo podezřelému odemkne zámek.

§ 65. předpisuje, že činy, zahrnuté v §§ 317., 320., 321., 327., 328. a 329. osnovy trestního zákona, mají se trestati jako přestupky, jednali se o věci nebo výkony ceny nepatrné.

§ 66. dovoluje soudci upustiti od potrestání vinníka vůbec, vztahuje-li se čin uvedený v §§ 59. až 63. a v § 65. na věc, nemající téměř žádné ceny.

To řka, postrčil četník zatčeného tuláka, jehož si posud nikdo z přítomných ve tmě nepovšiml, kupředu.

„Ha, toť on!“ rozkřikl se vztekle hospodář: „Počkej, to ti přijde draho!“

A již bušily tvrdé jeho pěsti do nešťastníka, že byl tento záhy v obličej celý zkrvácen.

„Tu máš, žháři — bídáku!“

Také ostatní vrhali se již na tuláka — když tu četník nastavil proti nim pušku s bodlem, řka: „Nechte jej! Od toho jsou soudy!“ Odvedl pak zajatce k starostovi.

Tam předložen byl četníku corpus delicti, malá plechová a zrezavělá krabíčka od sirek, jak byla na místě činu nalezena.

„Náleží vám?“

Nemohl to popřít.

„Kterak se dostala k stodole?“

Nevěděl sám. Snad vypadla mu z kapsy, když se tam v trávě povaloval.

Netázali se jej už dále.

Potom sáhl četník do své kožené brašny a želízka zachřestila.

„Ach, můj Bože, vždyť jsem úplně nevinen,“ zabědoval vandrák, ale nikdo si toho nevyšímal.

„Nu, snad nebude škoda právě veliká,“ utištoval četník pohořelého rolníka, vycházeje s vězněm ze statku starostova.

Po klikaté silnici, vroubené řadou vysokých a smutných topolů, ztrácely se ve večerních mlhách postavy četníka i tuláka, a mezi nimi zasvítil občas bodák jako ukazovatel tvrdých, neúprosných zákonů.

* * *

Za několik neděl potom věděl již každý ve vsi, že tulák Adam Vocílka, který tehdy

§ 67., poslední, předpisuje pak, že ke stihání činů, uvedených v §§ 59. až 62. a v § 65., je potřebí návrhu.

*

Tím jsme osnovu nového trestního zákona vyčerpali. V celku možno říci, že osnova je přijatelnou a bylo by jen dle našeho názoru vhodno, doplniti nebo pozměniti ji v bodech, které jsme naznačili. Osnova byla sdělána pečlivě, promyšleně a přesně, vědecky je na úrovni neobyčejně vysoké a možno jejím tvůrcům gratulovati ku práci tak vynikající a skvělé. Jen by bylo třeba, aby osnova byla uzákoněna co nejrychleji.

Probráním celé osnovy jsme se jistě zavděčili i svým čtenářům, jak nás docházejí četné výrazy spokojenosti z jejich řad.

Zapuzená milenka.

(Zemský trestní soud v Praze.)

„Když někdo osobu nějakou, připověděv jí manželství, ale nesplnív slibu, svede a zmrhá, potrestán býti má za tento přestupek tuhým vězením od jednoho až do tří měsíců. Kromě toho zůstává se zmrhané osobě právo k náhradě.“

Tak předpisuje § 506 tr. zákona. Kolik je takových příslibů manželství a svedení pod

u Válek oheň založil, odsouzen byl do těžkého žaláře na čtyři roky...

* * *

Ulynuly dva roky.

Bylo sychravé listopadové ráno. Na zachmuřené obloze nebylo ani památky po slunko, jež jako by kdesi posud vyspávalo a opravdu se rozmýšlelo, má-li nastoupiti deni svoji pouť.

Takový ponurý dušičkový den.

U pankrácké trestnice zaskřípla vrata a z nich vycházel podivný průvod.

Nejprve trestanec s prostým černým křížkem, za ním kněz ve smutečním ornátu a potom čtyři trestanci, nesoucí na ramenou bílou, nehoblovanou rakev, pokrytou černým příkrovem. Podle nich kráčelo několik vězeňských dozorců, obklopujících jako stráž rakev i trestance.

Šli všichni rychle, jako by pospíchali, aby bylo již vše odbyto a ten v rakvi byl již pod hlinou zaopatřen.

Pohřeb trestance...

Tu a tam zastavil se některý z kolemjdoucích, aby po průvodu hodil zbláznělým pohledem, a již opět spěchal dále za svým zaměstnáním.

Na hřbitově čekali již dva trestanci s dozorcem, kteří byli právě vykopali čerstvý hrob, majíce ruce opřené o lopaty.

Nosiči postavili rakev vedle hrobu, stráža za nimi stojící spustily svoje pušky k noze, a duchovní správce trestnice, otevřev modlitební knihu, spustil hlubokým hlasem:

„Kyrie eleison!“

„Christe eleison!“

Trestníci i dozorcí sejmuli čapky s hlavy a mlčky pohlíželi k prosté na zemi ležící rakvi.

Hrob vykropen a duchovní dokončoval:

takovými sliby! A přece jen zcela malé procento jich dostává se před forum soudní jako hořká, poslední kapka slastně vypitého poháru rozkoše a lásky. Tyto případy bývají pak velmi zajímavé nejen po stránce charakterové a mravní, ale i po stránce právnícké.

Antonín M., 27letý obchodník smíšeným zbožím v Žižkově, seznámil se v r. 1921 jako 22letý voják se švadlenou Boženou K., tehdy 17letou, a měl s ní známost, trvající až do června 1924, kdy se jeho milence narodil synáček. Tehdy žila s ním Božena K. už ve společné domácnosti, než však se děčko narodilo, došlo patrně k nějakým rozmrškám a děvče odstěhovalo se ke své matce kamsi k Pacovu, kde také porodilo. Antonín M. uznal své otcovství a s mladou maminkou si ještě nějaký čas dopisoval, záhy však našel si v Praze jiné děvče a poměr k Boženě K. hleděl skoncovati. Ta však doslechla se o jeho nové známosti, dokonce i o tom, že její milenec a otec jejího děčka hodlá se brzy oženiti. Psala mu ovšem řadu vyčítavých dopisů, a když se začátkem března 1926 dozvěděla, že její milenec má těsně před svatbou, zmocnila pražského advokáta Dra Pištěka, aby za ni projednal otázku jejich nároků. Týž dopsal obchodníku Antonínu M. a vyzval jej k návštěvě za účelem smírného vyřízení celé záležitosti. Ale obchodník k Dru Pištěkovi neshel, nýbrž zašel si do advokátní kanceláře

„Requiem aeternam dona ei, domine!“

„Et lux perpetua luceat ei!“

„Requiescat in pace!“

„Amen!“

Hrubá bílá rakev spuštěna pomocí provazu do hrobu, účastníci pohřbu odříkali ještě apaticky tři otčenáše a již duněly těžké vlnké hroudy na víko rakve.

V malé chvíli nato urovnán byl hrob trestance číslo 257...

Tichý trestanecký hřbitov upadl opět v předešlý ponurý klid...

* * *

Po několika dnech později došel do trestnice od soudu přípis, aby mu byl předveden tamní strážník Adam Vocílka, pro žhářství k čtyřletému žaláři odsouzený. Jeho úplná nevina vyšla najevo a po odbytých formalitách bude ihned na svobodu propuštěn.

Sedlák Válek, na jehož udání byl před dvěma roky odsouzen, zasažen byl v lese při kácení do hlavy stromem a smrtelně poraněn. Před svým skolem pak doznal před svědky, že sobě tehdy stodolu sám zapálil, aby na asekuraci pojištěný obnos vymánil.

V závěti své odkazoval nevinně nařčenému několik stovek za jeho utrpení, žádaje jej, aby na něho s hněvem nemyslel. Soud mu tyto peníze vyplatí.

Bohužel, bylo na to už poněkud pozdě.

V kanceláři trestnice pokrčili pouze rameny. Dali na soudní „kus“ číslo a razítko a pod to krátkou poznámku, že jmenovaný trestanec zemřel toho dne a měsíce a byl na zdejším trestnickém hřbitově pochován.

Šel tedy za nedlouho po Válkovi.

Snad jej na oné tajemné cestě někde dohoní a svoji záležitost s ním sobě vypořádá.

T. K.